

PIOTR SZUDEJKO, PAULINA JACHIMOWICZ-JANKOWSKA

Regulacje prawne w zakresie szczepień ochronnych przeciwko COVID-19 – problemy wybrane

Streszczenie

Bez wątpienia koniec 2019 r. zapisze się na kartach najnowszej historii człowieka jako czas, którego efektem jest pewne bezprecedensowe wydarzenie. Właśnie w tym roku wybuchła światowa epidemia wirusa SARS-CoV-2, który prowadzi do rozwinięcia się ostrej choroby zakaźnej dróg oddechowych, określanej jako COVID-19. Wprowadzony w związku z tym początkowo w Polsce stan zagrożenia epidemicznego, następnie przekształcony w obowiązujący stan epidemii wymaga określonej reakcji władz państwowych, a także – wydawać by się powinno – stosownego do zastanej sytuacji postępowania samych obywateli. W tak powstałych wyjątkowych warunkach aktualizują się bowiem obowiązki państwa w zakresie ochrony życia i zdrowia obywateli, zarówno w obszarze uchwalania stosownego prawa, jak i jego wykonywania. Na wzrastającą liczbę nowych zachorowań na COVID-19 i zgonów na tym tle istnieje jednak remedium w postaci możliwości wykonywania szczepień ochronnych przeciwko tej chorobie.

Niniejszy artykuł ma na celu analizę i ocenę regulacji prawnych dotyczących szczepień ochronnych przeciwko COVID-19 wprowadzonych w Polsce. W tym zakresie odniesiono się do podstawowych założeń stosowanych w ramach konstytucyjnego modelu ochrony zdrowia w Polsce. W tym kontekście omówiono zasadę równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej, finansowanej ze środków publicznych oraz konstytucyjne wyjątki od zasady równego dostępu do świadczeń, chodzi tu o dzieci, kobiety ciężarne, osoby niepełnosprawne i w podeszłym wieku, a także zasadę aktywnej roli państwa w zwalczaniu zagrożeń epidemicznych. Rozważania te dopełnia zarys rozwiązań ustawowych i podustawowych w zakresie modelu ochrony zdrowia. Analizami objęto ponadto rozwiązania prawne przyjęte w związku z epidemią COVID-19, gdzie zaprezentowano sposób dystrybucji szczepionek przeciwko SARS-CoV-2 oraz ograniczenia, nakazy i zakazy w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Poza tym dokonano oceny zgodności sposobu dystrybucji szczepionek przeciwko SARS-CoV-2 z konstytucyjnym modelem ochrony zdrowia z wyodrębnieniem kryteriów oceny tej dystrybucji w kontekście ustanowienia stanu epidemii.

Słowa kluczowe: szczepienia ochronne – ochrona zdrowia – wirus SARS-CoV-2-COVID-19 – stan epidemii – ograniczenia, nakazy i zakazy